

[BUMS – Barns utemiljö i staden \(barnsutemiljo.com\)](http://barnsutemiljo.com)

2021-02-25

Stadsbyggnadskontoret
Box 8314 104 20 Stockholm
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Yttrande över förslag till detaljplan för del av Liljeholmen 1:1 vid kv Stubinen (Liljeholmens centrum) i stadsdelen Liljeholmen, S-Dp 2018-14587

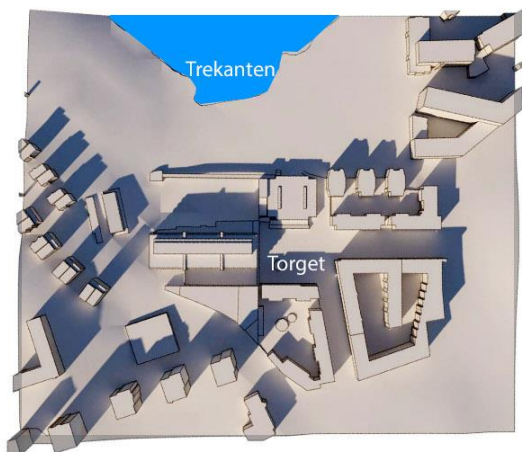
Detaljplaneförslaget är utarbetat av stadsbyggnadskontoret enligt de önskemål företaget CityCon, ägare av Liljeholmens galleria, framfört. Förslaget saknar barnkonsekvensutredning. Vi förutsätter att det kommer att ske en bearbetning som innebär en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med plan - och bygglagen. Vi har i detta yttrande särskilt framhållit vad som måste ändras för att miljön för barn och unga i området inte ska försämrans av förslaget.

1 Inverkan på parken

Parken runt Trekanten har stor betydelse för de omgivande stadsdelarna och även Södermalm. Den känner redan av trängsel. Dessutom finns planer på bostäder för ytterligare 12 000 personer i området. Dessa planer saknar egna parker och godtagbara förskolegårdar. De boende och förskolorna blir beroende av parken runt Trekanten.

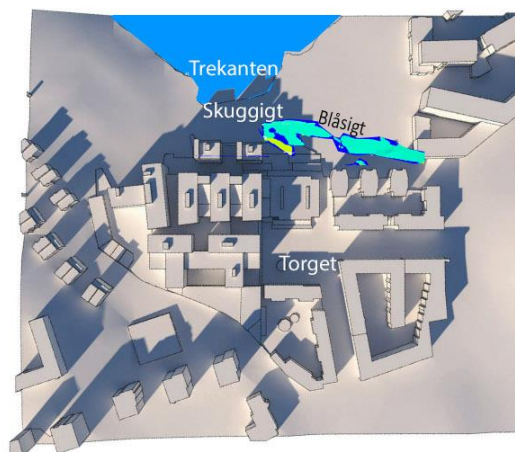
Om planförslaget för Liljeholmens centrum genomförs innebär det en mycket stor försämring för barn och unga i Liljeholmen, Årstadal och Gröndal. Men också för förskolebarn och andra besökande barn från Södermalm. Förskolegrupper från alla dessa stadsdelar använder dagligen parken. Området mellan Liljeholmens centrum och sjön Trekanten är den viktigaste och mest frekventerade delen av parken runt Trekanten. Där finns den mycket uppskattade Fruktparken, ett utegym, en uteservering och sittplatser med utsikt över sjön.

Enligt planförslaget kommer detta område att inkräktas av de nya bostadshusen norr om tunnelbanan, det stora terrass - och rampsystemet från Liljeholmstorget och av den stora vändplatsen vid Norra Liljeholmsgränd. Just detta område är också det mest drabbade av slagskuggor och blåst som orsakas av de två höga bostadshus som föreslås ligga mellan tunnelbanan och sjön Trekanten.

BEFINTLIG SITUATION

Vårdagjämning, 20 Mars. Kl: 12.00

FÖR PLANFÖRSLAGET

Vårdagjämning, 20 Mars. Kl: 12.00

Med grön och gul färg markeras om områden som blir blåsiga

Bild ur skuggstudie för projektet. Den viktigaste delen av parken runt Trekanten kommer att ligga i total slagskugga från klockan 9 till klockan 14 under största delen av året. Med grönt markeras område som kommer att utsättas för förhöjda vindhastigheter.

Inom just detta skuggade och vindutsatta område finns stadsdelens mest uppskattade och frekventerade lekplats, Fruktparken, en uteservering samt den planerade terrass - och rampanläggningen.

De två bostadshusen höga bostadshusen mellan tunnelbanan och Trekanten måste utgå ur planen. De tar plats från en viktig och mycket använd del av parken. Den ger oacceptabel inverkan på vind- och solförhållanden på platser och tider som är de viktigaste för barnen. Av samma skäl blir det nödvändigt att minska höjden på kontorskomplexet.

2 Förhållandena för unga i trakten av Liljeholmens centrum

Kulturförvaltningens kartläggning av mötesplatser i stadsdelsområdet 2015 visar att det inte finns några mötesplatser för ungdomar i Liljeholmen, fransett vissa idrottsanläggningar.¹ Denna brist på mötesplatser gäller bland annat för de 4 263 (siffran från 2015) som går i gymnasieskola i Liljeholmen. Ingen av dessa 4 263 elever, med undantag för 95 elever i Nordiska musikskolan, har heller mötesplatser eller uppehållsplatser utomhus i anknäring till skollokaler. Skolorna är utspridda i industri – och kontorsfastigheter. Den enda uteplatsen för dem är gatan, parkeringsplatser och lastkajer. Bristen på uppehållsplatser och mötesplatser för unga kommer att öka genom utbyggnaden av Nybohovsskolan från ca 170 elever till ca 900 elever, samtidigt som skolans utemiljö minskas och försämras radikalt.

Liljeholmens galleria och dess serveringar och torget blir den plats där unga kan mötas. Även ungdomar från andra stadsdelar utefter tunnelbanelinjerna ser Liljeholmen som en plats att träffas. Redan nu har det uppstått irritation och konflikter, så kallade ungdomsproblem, i Liljeholmens centrum.

Mötesplatser för barn och unga samt offentliga lokaler som bibliotek är något som saknas i det för övrigt välfungerande Liljeholmens centrum. Att åstadkomma sådana borde därför vara en huvudsak

¹ "Lokalt utvecklingsprogram för Hägersten Liljeholmens stadsdelsnämnd 2017-2022" Bilaga 3 (från 2016)

om platsen ska utvecklas. I handlingarna finns inga åtaganden från Citycon eller staden att utveckla platser för barn och unga.

Däremot finns det lösningar i det föreslagna byggnadskomplexet som kommer att leda till ytterligare "ungdomsproblem" om de förverkligas. Byggnadskomplexet får en entré mot den så kallade entréplatsen vid Nybohovsbacken (plushöjd 25). Via rulltrappa tar man sig därifrån till en stor inomhus-"plaza" (plushöjd 17.6) med entréer till kontor, korttidsboende och hotell. Man passerar ca 100 m genom inomhus-plazan. Därefter tar man sig via en rulltrappa ner till Liljeholmstorgets nivå (plushöjd 9.6). I beskrivningen kallas detta ett "stråk". Denna typ av offentliga gångstråk genom stora ytor inomhus med obestämd funktion och bristande möjlighet till social kontroll innebär stora risker för konflikter, särskilt för att det kan komma att bli den uppehållplats för unga som saknas.

En utveckling av Liljeholmens centrum måste innefatta åtaganden om att offentliga lokaler som bibliotek och samlingsplatser för barn och unga tillkommer. Inomhusytor utan möjlighet till social kontroll bör inte förekomma.

För BUMS, Barns utemiljö i staden

Tor Edsjö

Clarissa Kugelberg